

Våd sommer øger risikoen for toksiner

De blå pile markerer, hvornår man bedst vurderer risikoen og griber ind over for fusarium-svampe. **1:** Ved sæsonens start, hvor man overvejer forfrugt og vurderer såbedet. **2:** Når aksene bryder frem, hvor man vurderer nødvendigheden af at sprøjte mod svampe. Ved høst, hvor man vurderer nedbørsmængde, **3:** og om der er problemer med lejesæd.

De store mængder regn, vi har fået, betyder, at man skal være ekstra opmærksom på risikoen for svampetoksiner i det høstede korn. Der findes dog muligheder for at begrænse omfanget af de skadelige giftstoffer i årets høst og at forebygge potentielle problemer næste år. Der findes også en test, hvor man selv hurtigt kan se, om årets høst er inficeret med mykotoksiner.

Af Helle T. Bojsen, agronom, Vitfoss

Mykotoksiner er giftige stoffer, som dannes af forskellige svampe, der vokser på især korn og majs. De mest almindelige mykotoksiner i dansk korn er fusarium-toksiner, der dannes i kornet på marken og Ochratoxin A, der dannes på lageret, når kornet er høstet. Korn, der er inficeret med fusarium-svampe, kan medføre nedsat foderoptagelse, lavere daglig tilvækst, opkast og reproduktionsproblemer hos grise og søer. Toksiner dannet af Ochratoxin A kan give skader på lever og nyrer og svække dyrenes immunforsvar. Der er derfor god grund til at bekæmpe toksiner, inden de når ud til dyrene.

Undgå majs som forfrugt

For at begrænse risikoen for fusarium-toksiner bør man undgå majs som forfrugt til hvede, minimere mængden af spildkorn og undgå direkte såning. Man kan også sørge for at vælge en sort, der er modstandsdygtig over for svampeangreb.

Ochratoxin A undgås bedst ved at sørge for at få tørret og kølet kornet hurtigst muligt. Hvis kornets vandindhold er under 18 pct., og temperaturen er under 15°C, vil det mindske risikoen for Ochratoxin A. Hvis kornet skal opbevares i længere tid på lageret, skal vandindholdet ligge under 15 pct. for at reducere risikoen for insektangreb. Insekter i kornet kan nemlig generere varme og skabe gode vilkår for opformering af

Ochratoxin A. Det er derfor en god ide jævnligt at tjekke temperatur og vandindhold i det korn, man har på lager.

Mistanke om toksiner

Har du mistanke om, at kornet er inficeret med mykotoksiner, findes der en hurtig metode til at undersøge det nærmere. Med en Rida@Quick Don toksintest kan man selv teste, om toksinniveauet er for højt og dermed træffe de rette forholdsregler. Hvis kornet indeholder toksiner, bør det ikke gives til smågrise og søer, da disse er særligt følsomme. Man kan tilsætte Myco-Ad, der binder en del af giftstofferne og dermed nedsætter den skadelige virkning. Ved høje koncentrationer af toksiner er det bedst helt at undgå at bruge det til foder.